

SLOVENEC.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniila (inserati) se sprejemajo in velja trisporna peti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 1/26. uri popoldne.

Štev. 26.

V Ljubljani, v torek 3. februvarija 1891.

Letnik XIX

Vabilo na naročbo

S 1. februvarijem pričela se je nova naročba na

„SLOVENCA“,

h kateri najljubše vabi

upravništvo.

Cena naročnini razvidi se na glavni lista, a na naročnike, ki se oglašajo, pa ne določajo naročnine, se ne ozira.

Rojaki!

Državni zbor je razpuščen, nove volitve so razpisane. Presvetli naš vladar kliče nas v novič na volišče za svete naše verske in narodne pravice. Odzivajmo se katoliški Slovenci polnoštevilno njegovemu klicu, podajmo se polnoštevilno na volišče in oddajmo svoje glasove za take možé, kakor si jih more želiti vsak pošten slovenski rodoljub: možé udane cesarju, kot od Boga poklicanemu zastopniku najvišje državne oblasti, kot vrhovnemu čuvatelju ustave in s tem zaščitniku naših verskih in narodnih pravic; možé, udane naši sveti katoliški veri, zveste sinove naše skupne matere sv. katoliške cerkve; možé, zvesto udane svojemu narodu slovenskemu, ki ne bodo nikdar pozabili, da jih je rodila slovenska mati!

V verskem, narodnem in gospodarskem oziru čaka naših poslancev velevažna naloga v prihodnjem državnem zboru.

1. Zaman so se katoliški poslanci v zadnjem državnem zboru trudili za izpolnitev najiskrenejše želje vseh katoliških Avstrijcev, osobito pa katoliških Slovencev, za versko šolo! Premalo je bilo katoli-

ških poslancev v državnem zboru, da bi se bila mogla naša želja uresničiti!

Torej bodi naša skrb, da sedaj izvolimo take možé, ki bodo brez vseh pridržkov postavili se pri tem vprašanju v verskem oziru na isto stališče, na katero so se postavili avstrijski škofje v svoji znani izjavi lanskega leta.

A ne le v šoli, sploh mora, kakor v zasebnem, tako v javnem življenju vladati krščanski duh.

Od svojih prihodnjih državnih poslancev moramo zahtevati, da odločno, jasno, brez pridržkov delujejo v državnem zboru na to, da vse zakonodajstvo preveva krščanski duh.

Skratka: Mi želimo krščansko državo!

2. V narodnem oziru čaka naših poslancev velikansko delo.

Tu jim bode treba družiti gorečo ljubezen do domovine svoje, do svojega rodú, z jasnim pogledom za potrebe države.

Kakor v verskem, tako imamo v narodnem oziru svoje opravičene težnje gledé na šolstvo.

Kakor želimo postaviti vzgojo naše dece na krščansko, isto tako jo tudi želimo postaviti na narodno podlago.

Naša slovenska deca podučuje naj se v svojem maternem slovenskem jeziku, to bodi nepremični smoter našim poslancem!

Mnogo krivice godi se nam v narodnem oziru s tem, da v državnih uradih v naših slovenskih pokrajinah še vedno vlada nemški duh in da se pogostoma, posebno v političnih uradih, nameščajo uradniki, slovenščine nezmožni.

To v prihodnje zabraniti, bodi naloga naših poslancev.

Nasprotje narodnih in državnih koristi rodilo je lanskega leta poskuse za češko-nemško spravo.

Mi katoliški Slovenci želimo spravo za vse narode avstrijske na podlagi enakopravnosti. Tako

spravo nam veva krščanska ljubezen do bližnjega. V bratski ljubezni hočemo živeti z vsemi drugimi narodi avstrijskimi, želeč vsakemu svoje, a odločno zahtevajoč iste pravice za narod slovenski.

V to svrhu naj naši poslanci složno postopajo z vsemi drugimi katoliško mislečimi poslanci!

3. V narodno-gospodarskem oziru je doslej država za našo domovino jako malo storila.

Za dolenjsko železnico morala je naša revna dežela prevzeti velikanske žrtve.

Vendar z dolenjsko železnico še dolgo ni ustrezno zahtevam prometa v naši domovini.

Potrebna je bližja proga Gorenjske s Trstom.

Potrebna je bližja zveza Ljubljane s Celovcem.

Potrebna je bližja zveza Kranjske z Gorico.

Naši poslanci naj delujejo na to, da država vse te potrebne železnične zveze izvede na svoje troške.

V obče naj naši poslanci delujejo v prosep načela, da morajo one železnice biti državne, ker le potem bode mogoče tarife znižati tako, da bode najširšim slojem prebivalstva mogoče uživati plodove te blagovite uredbe. Jedno najvažnejših narodno-gospodarskih vprašanj za deželo Kranjsko in mesto ljubljansko je osuševanje ljubljanskega barja. Naši poslanci naj skrbé za to, da izposlušajo od visoke vlade ono podporo za osuševanja barja, katero je vlada načeloma že obljubila in katero pričakuje deželni zbor kranjski vsled svojih sklepov, storjenih 1889. in 1890. leta.

Posebno pozornost naj obračajo naši poslanci tudi na zboljšanje žalostnega položaja kmetskega in rokodelskega stanú.

LISTEK.

Jezičnik.

Knjiga Slovenska v XIX. veku. D. — Spisal J. Marn. V Ljubljani. Natisnila in založila J. R. Miličeva tiskarna 1890.

Nekaj malega iztisov po 60 kr. v „Kat. Bukvarni“.

Tudi letos nas je po svoji stari in lepi navadi preč. kanonik in prof. Josip Marn razveselil z novim že 28. letnikom svojega „Jezičnika“, katerega važen pomen v zgodovini slovenskega slovstva smo obširno omenjali na tem mestu ob priliki njegove petindvajsetletnice. Izrekli smo takrat željo, da bi nas v zgodovini našega slovstva posebno domači gospod pisatelj še dolgo razveseljeval z nadaljevanjem svojega „Jezičnika“. To željo nam je izpolnil tudi „Jezičnik“ za l. 1890.

„Pričujoči Jezičnik“, pravi pisatelj v predgovoru, se druži z onimi leta 1885—1887., v katerih je opisanih 200 čisanih rodoljubov, ki so v XIX. veku obdelovali knjižno polje slovensko. Naslednji XXVI. kaže „Knjigo Staroslovensko“ v dóbí od IX. do XVI. stoletja; po njem je znanstvena podlaga dana tudi „Knjigi Novoslovenski“. Kakor sem l. 1882. tečaj XX. poklonil očetu Bleiweisu z napisom „Novice pa dr. Janez Bleiweis“, tako sem tečaj XXVII. l. 1889. posvetil Msgr. Jeranu z naslovom: „Svitoslav i Danica“.

S temi besedami gosp. pisatelj napravi zvezo prejšnjih letnikov z zadnjim, sedaj izdanim, o katerem pravi: „V letošnjem, kateri se mi pa ni snoval prav po godu, nahajajo se pisatelji sloveči, nekateri tudi drugod že dosta preslavljeni; storjeno je to nekaj iz starega znanja in osebnega spoštovanja, nekaj po pravilu, da več oči več vidi, in nekaj tudi zato, da se čitajo pisatelji skupaj v „Knjigi Slovenski“, kar bodi mi — vzlasti pri živečih — brez zamere!“

Za tem nam podaja ta letnik životopise in slovstvena dela šestnajstero raznih pisateljev slovenskih. Stopijo nam pred oči štirje duhovniki in rodoljubi slovenski, vneto delavni za vero in dom, ki so vzlasti s peresom mnogo delovali v blagor Slovencev, to so: Andrej Einspieler, Matija Majar, dr. Jožef Muršec in Davorin Trstenjak, dva od teh še živa, dva, žal, nedavno umrla. Znano je delovanje pokojnega Einspielerja na slovstvenem in političnem polju; občudovati moramo pregledujoč napise raznih del pri Matiju Majarju njegovo mladeniško navdušenost za slovansko vzajemnost, kakor sam pravi: Celo življenje svoje sem se trudil, v vseh svojih spisih in knjigah, katere sem na svetlo dal, da bi se slovanski jeziki približevali in da bi se slovanska plemena bližje spoznala. To se zdaj godi in me neizrečeno veseli. — O dr. Muršecu pove „Jezičnik“ na str. 12,

da se starček, živeč v nemškem Gradcu, še vedno peča s slovstvom slovenskim, kar priča rokopis, ki ga želi spraviti še na svetlo, pod naslovom: Modro-versko krmilo zdrave omike. — Od str. 13 do 20 našteva z raznimi pojasnjujočimi zanimivimi opazkami raznovrstna dela dne 2. februvarija l. 1890. umrlega Davorina Trstenjaka. Proti koncu omenja „Jezičnik“ raznih sodb o spisih Trstenjakovih. „Kakor Miklošič“, pravi „Jezičnik“, „tako se tudi Jagić čudi veliki njegovi učenosti, marljivosti, izvedenosti v mnogih literaturah, a vzlasti v jezikoslovnem raziskavanju mu nikakor ne pritrjuje, češ: turpiter atrum desinit in piscem mulier formosa superne.

Nadalje omenja „Jezičnik“ Andreja Pirnata, pesnika, ki je med drugimi preložil iz češkega znano pesem: „Kje dom je moj?“ Jakoba Volčiča, ki je vzlasti po Primorskem pridno nabiral redke slovenske besede, reke in prislovice povesti in pesmi narodne ter jih priobčeval največ po „Novicah“ in po „Slov. Glasniku“ (Of. „Jez.“ str. 21). Izročeval je narodno blago tudi hrvatskim listom in narodne pesmi, ki jih je Volčič nabral, izdalo jih je vredništvo „Naše Sloge“.

Temu sledi životopis Mateja Cigale-ta, o katerem pravi „Jezičnik“ (str. 25). Bil je ranjki poštena duša, blag značaj, iskren domoljub in izvrsten pisatelj. Tudi o njem se sme reči: „Ne hčere, ne sina po meni ne bo: dovolj je spomina, me dela pojo“.

Da, kmetski stan je v sedanjih okoliščinah skoraj nemogoč.

Naši poslanci naj si torej prizadevajo, da se zemeljski davek od malih kmetskih posestev zniža v kolikor mogoče. Isto tako hišni davek, in sicer če mogoče po načelu, da se kmetske hiše, ki služijo le za stanovanje posestniku in njegovi družini, oproste popolnoma hišnorazrednega davka.

Temu nasproti naj se uvede visoki **nagizdni davek**, ki bode zadel le bogatine.

V obče naj se davčno breme v kolikor mogoče odvali od nepremožne široke mase prebivalstva na premožne stanove, v katerem oziru bo posebno ugajal visok borzni davek in že željno pričakovana uravnavna progresivnega dohodninskega davka.

Olajša naj se davčno breme posebno **rokodelskemu stanu**.

Prav malo rokodelstvo naj se v kolikor mogoče oprosti obrtnega davka.

Sploh naj se v vsakem oziru deluje na to, da se ustvari **krepek zadovoljen rokodelski stan**.

Rokodelskemu stanu naj se v prvi vrsti dá krepka, tesna organizacija v zadrugah, kojim naj se podelé najširše pravice.

Naši poslanci naj obračajo svojo pozornost na delavsko vprašanje.

Postavljajo naj se vedno v vrste onih, ki branijo pravice delavcev nasproti velmoči kapitalizma.

Jedna važnejših točk, s katerimi se bode bavil novi državni zbor, naj bode osnivanje **delavskih zbornic**, o katerih se je posvetoval — žal, da brez vspeha — že minoli državni zbor.

Naši poslanci naj se sploh z vso gorečnostjo poprimajo rešitve socialnega vprašanja na krščanski podlagi.

Narodi vpijejo za kruh. Dolžnost njihovih zastopnikov je, da mu ga preskrbé!

Rojaki! Katoliški Slovenci! V kratkih splošnih potezah smo vam narisali program, katerega naj bi se po našem prepričanju držali oni možje, katere hočemo poslati kot zastopnike katoliškega slovenskega naroda v državni zbor.

Rojaki! Ako imate še druge posebne želje, naznanite nam jih in uverjeni bodite, da se bodo uvaževale.

V naših rokah je, uresničiti ta program s tem, da volimo može v državni zbor, o katerih smo prepričani, da se bodo zvesto držali teh načel.

V to pa ni zadosti, da kdo le obljubi, da bode deloval po označenem programu, marveč dotični, ki naj se zanaša na naše glasove, mora po vsej svoji preteklosti, po svojem dosedanjem delovanju, po svojem značaju biti mož, o katerem ni dvomiti, da bode prostovoljno, radostno, navdušeno izvajal naš program.

Slovenci! V zadnjih letih jel se je tudi pri nas širiti oni strupeni židovski liberalizem, ki je še vsaki narod onesrečil, kateri se ga je oprijel. Zato se ga je treba varovati v vseh okoliščinah, tudi tedaj, ako se vsiljuje pod krinko „absolutne narodnosti“.

Ne zaupajmo torej praznim besedam, praznim obljubam, zaupajmo le možem, ki so v večletnem delovanju med nami jasno pokazali, da so isto tako katoliki, kakor Slovenci, da gojé enako ljubezen do svete katoliške vere, kakor do mile slovenske domovine!

Rojaki! Do mnogih izmed vas obrača se „Priljubljeni volilni odbor“ v Ljubljani, da mu naznanite svoje želje glede na kandidature. Vaša narodna dolžnost bode, odzivati se temu pozivu. Predno pa to storite, dogovorite se z vsemi enako mislečimi možmi celega volilnega okraja, zjedinite se z njimi na jedno zanesljivo osebo kot kandidata in naznanite prej ko mogoče podpisanemu odboru, ki je o razmerah popolnoma poučen in kateri vam je sploh v vseh volilnih zadevah s svojim svetom radostno na razpolago.

Tako upamo, da bomo dosegli svoj smoter, po katerem hrepenimo. Ako bomo vsi storili svojo dolžnost, potem bode tudi Bog naše delo blagoslovil in z njegovo mogočno pomočjo bode **katoliški slovenski narod** poslal v državni zbor le **katoliške slovenske poslance**, ki se bodo pri vsem svojem delovanju zvesto in nevtrajeno držali našega gesla, ki naj bode v volilni borbi naš bojni klic:

Vse za vero, dom, cesarja!

Odbor katol. političnega društva v Ljubljani.

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. februarja.

Notranje dežele.

Priprave za volitve. Na Dunaju so osnovali osrednji socialno-demokratski volilni odbor za voditev državnoborskih volitev; v vsaki deželi pa se ima še posebej osnovati deželni volilni odbor in po vseh kronovinah nameravajo pristaši socialno-demokratske stranke snovati ljudske volilne shode, a se bodo vdeleževali tudi shodov drugih političnih strank, na katerih bodo pojasnovali svoja načela in stavili vprašanja na državnoborske kandidate. Tudi se že pripravljajo male knjižice, kjer se bo našel pouk za volilno agitacijo. V to svrhu so socialisti nabrali že lepe svote denarja. — Vidi se avstrijskim socialistom, da hočejo stopinje pobirati za nemškimi. Čudno to ni, kajti tudi v Avstriji malim ljudem smrtne rane zadaja židovsko liberalni kapitalizem.

Šolsko vprašanje in nove volitve. „Grazer Volksblatt“, razpravljajoč priprave za državnoborske volitve, očita grofu Taaffeju, da je katolike okanil v šolskem vprašanju in da zato z nezaupanjem spremljajo katoliški krogi njegovo delovanje. Gotovo, da v prihodnje ne sme več ostati pri starem in nova doba se mora pričeti; ta pa se bo začela, ko bomo čitali v uradnem dunajskem listu: Ljubi dr. Gautsch! Jaz Vas odslovim v milosti!

Poljaki o Mladočehih. Organ poljskega kluba „Czas“ odgovarja na dr. Heroldov govor v deželnem zboru, v katerem je očital surovo Poljakom njih egoizem, da so Poljaki vedno imeli pred očmi blagor države, in da so jim nemški liberalci obetali več, nego njih zavezniki-desničarji, a da niso hoteli zveze prekršiti. To pač ni dokaz poljskega

egoizma. Poljski list tudi še dostavlja, da poljski poslanci v državnem zboru ne bodo imeli veselja, družiti se s takimi strankami, kakor je mladočeška, ki niti še sama ne vé, bo-li imela kaj ugleda in vpliva v državnem zboru ali ne.

Strossmayr in Magjari. Neko ogrsko zbirko iz arhivov knežje rodovine Esterhazyjev poslali so med drugimi tudi biskupu Strossmayrju, a vrnila se je pošiljatelju z opazko: Madjarski časopisi se načeloma ne sprejemajo. Ta dogodek hoče skrajna levica spraviti v razgovor v ogrski zbornici.

Vnanje države.

Srbija. Srbski uradni list objavlja med bivšim kraljem Milanom in regentstvom skleneno pogodbo. Glavne točke te pogodbe so: 1. Regentje naznanjajo, da se je Milan sam odpovedal srbskemu prestolu in da so se regentje zamenjali prizadevali, da bi ga odvrnili od tega namena. 2. Kralj Milan si pridrži pravico, bivati v Srbiji ali v tujini. 3. Kralj pripomni, da ne namerava vtikati se v vladna opravila. 4. Regentstvo je pripravljeno, skazovati Milanu na srbskih tleh vse kraljeve časti. 5. Regentstvo podeljuje na razpolaganje kralju Milanu enega tajnika in enega častnika kot pribočnika. 6. Regentstvo jemlje na znanje kraljevo željo, da se dvorni maršal, pribočniki in ordonančni častniki potrdijo v svojih službah. 7. Kralj Milan, ki ima po ustavi izključno pravico, vzgojevati svojega sina, naznanja, da ne dovoljuje, da bi se mati-kraljica na kateri si bodi način vtikala v vzgojo kralja Aleksandra, ker je prepričan, kako slabo vpliva kraljica Natalija na svojega sina; na predlog regentov dovoljuje pa, da sme mladi kralj obiskavati svojo mater, a le tedaj, če še kralj Milan izreco v to dovoli. 8. Kralj Milan imenuje za upravitelja kraljeve civilne liste uda državnega sveta, drja Nikolaja Ristića in drja Dokića, dočim mora regentstvo dati kralju Milanu vsak mesec 30.000 dinarjev.

Švica. Iz St. Gallen se poroča „Germaniji“: Dne 13. januarja je preteklo petdeset let, ko je veliki svet argavski odpravil v slepi jezi vse samostane tega kantona (štiri moške in štiri ženske samostane). Da ni imel do tega nikakega vzroka, umeje se samo ob sebi. Tedaj so menili cerkveni sovražniki, da bodo zadali s tem sv. cerkvi smrtni udarec. Pa zmotili so se. Redovniki, izgnani iz svojih celic, šli so v sosedne kantone in so tu še z večjim vspehom delovali, zakaj njihovo število se je kmalu podvojilo. Kakor z moškimi, zgodilo se je tudi z ženskimi samostani. Tudi redovnice so bile primorane zapustiti samostane v zgoraj imenovanem kantonu, poiskati si drugod bivališča ter delovati v prid človeštva. Kakor redovniki, pomnožile so se tudi redovnice v novih samostanih in zavodih. Kdo ne pozna sester sv. križa, ki štejejo same do 2500 redovnic ter delujejo v šolah, bolnišnicah, tovarnah, sirotišnicah, pri bolnikih po zasebnih hišah, in sicer ne le v Švici, marveč tudi v Nemčiji, Avstriji notri do Hrvatskega, da celo v Rimu. Tak sad je obrodil tedanji kulturni boj v Švici, in tudi danes lahko rečemo: Kri mučnikov je seme novih kristijanov.

Španija. Včeraj so se pričele v Španiji državnoborske volitve. Volilno gibanje je bilo vzlasti zadnji čas sila živahno. Vzlasti konservativci in republikanci so si prizadevali mnogo, da bi prodrli pri volitvah. Republikanci so skušali pridobiti na svojo stran Sagasto in njegove pristaše liberalne stranke, a ti so odklonili to ponudbo. Zaradi tega pa so si liberalci dobili naklonjenost španskih oblastev in na mnogih krajih so se liberalci združili s konservativci proti republikancem. V uradnih krogih menijo, da bode pri zgoraj imenovanih volitvah prodrlo 325 ministerskih pristašev, 60 liberalcev, 20 vladnih liberal-

Bil je izvrsten poznavatelj slovenskega jezika in njegovega razvoja in mnogo se je boril, kakor pripoveduje „Jezičnik“ (str. 32) proti prehitremu novemu oblikarjenju in nič preveč ne rečejo besede: „Cigale je stvaritelj vsega dosedanjega pravnškega in v mnogih strokah tudi dosedanjega znanstvenega jezika našega. Cigale je s svojimi lepimi deli in modrimi sveti neizmerno vplival na ves razvoj književne slovenščine.“

Za njim „Jezičnik“ ocenjuje Franc Levstika, pesnika pa jezikoslovca, ki sta se, kakor pravi „Jezičnik“ (str. 38), velikrat borila v njem, in on sam, reči se sme, je živel v vednih borbah in v hudih borbah končal življenje. Z Bogom popolnoma spravljen očistil se je v trpljenju in blag ostane mu spomin pri vseh slovenskih domoljubih.

Da zadosti „Jezičnik“ pravičnosti, omenja tudi od str. 38 do 42 slovstveno delovanje slovenskega pesnika in pisatelja Dragotina Dežmana in žal, poznejšega političnega renegata Karla Deschmanna. Ta je pisal kot namestnik Bleiweisov pri vrejevanju „Novic“ l. 1849. med drugim nastopne besede: Mi vemo, da je naša narodnost še dete, pa krepko je, in ako Bog dá, vrli junak bode postal zdaj pa, ko se samo braniti ne more, ga bomo z besedo, s pisanjem in dejanjem branili, in nikakor dopustili, da

ga nasprotniki naši po tujih časnikih psujejo in natolcujejo kakor postransko dete, njega, ker je nadepolni pravi sin ljubljene matere Slave! — Tako nam „Jezičnik“ vzbuja spomine vesele iz polpreteklega časa, a ne zanese nam tudi z žalnimi o Dežmanu, ki obširno označuje borbo političnega odpadnika Deschmanna z dr. Bleiweisom. Vzrok temu je bila nesrečna — politika. In ta doba Dežmanova je turobna, pravi „Jezičnik“ (str. 41), sramotno je, kar je n. pr. o Slovenceh in njihovih voditeljih pisal v „Laibacher Tag- in Wochenblatt“. Vrednostnih zaslug za deželo kranjsko, vzlasti za muzej Rudolfinum ne more Dežmanu nikdo kratiti in vsikdar bodo spomini nanj izvajljali le žalne glasove slovenski struni, zato tudi „Jezičnik“ „ta bridki opis“ sklene z dr. Bleiweisovim geslom: Infandum jubeo renovare dolorem!

Viteslav i Josip Radončević, brata Žvegelj se opisujeta v „Jezičniku“ kot vneta Slovana v svoji mladosti, katerih sedanji nemški baron Schwegel je pel: Slave sini — Domovini — Vite vence na glavó — Njo ljubiti — Nji služiti — Vaše le naj geslo bo! In zato pristavlja „Jezičnik“ (str. 45): Upamo, da Dragotina Dežmana verni učenec saj ne bode posnemal učitelja svojega v tisti nesrečni trdovratnosti do konca, marveč da se bode njegovega domoljubnega slovenskega delovanja še kdaj

radovala v mladosti po njem iskreno opevana mati Slava, ali saj mila njena hčerka — Slovenija!

Od str. 45. do 52. opisuje „Jezičnik“ dva znamenita slovenska naravoslovca Ivana Tuška in F. Erjavca. O prvem pravi „Jezičnik“ (str. 48), da je v prirodoopisnem oboru na slovenskem slovstvenem polju storil toliko, da med dotičnimi pisatelji prve vrste vedno slavno ostane ime njegovo; to sevéda še v veliko večji meri velja o Erjavcu, čegar slovstveno delovanje zatem omenja „Jezičnik“.

Valentina Mandelca omenja „Jezičnik“ kot dramatičnega pisatelja, ki je pozdravljajoč ustanovitev „Zore“ zapisal zanimive besede glede na slabe pesniške poskuse: Jaz bi bil za to, da se vsakemu mladenču, katerikoli začne delati pesmi, dá manje jesti. S tem bi se mende vendar dokaj težav prihranilo vrednikom in drugim revežem, ki jih napada ta versifikatorna manija. Ali moj predlog ne bo obveljal v zboru mladih glav. („Jez.“ str. 53.)

O pesniku Simonu Jenkotu navaja „Jezičnik“ (str. 55) sodbo Janežičevo, veleč, da je Jenko pevec svojih občutkov... Jenkove pesmi so sploh kratke, domače, lahko umevne in naravne, pa toliko bolj jedrnate... Dasiravno bi bilo z ozirom na našo mladino želeti, da bi bila tu pa tam kaka erotična še v rokopisu ostala, vendar moramo resnično priznati, da so Jenkove pesmi prelep pri-

cev, 12 karlistov, le 10 zagriženih republikancev in kakih 6 Castelarjevih pristašev. Upati je, da ne bodo republikanci prodrli ter ostane dosedanja vlada.

Amerika. Kakor se poroča iz Mehike, prizadeval si je angleški konzul v Limu zamán, da bi napravil sporazumljenje med predsednikom Balma- cedo in kongresom. Vladne čete so se neki obotavljale, da bi šle v boj proti upornikom. Čilenska vlada je bajé zbrala svoje čete v Santiagu in Valparaisu, in bati se je novih nemirov.

Izvirni dopisi.

Iz Prage, dné 29. januvarija. (Po završenem deželnem zborovanju. — Čehi in državno-zborske volitve. — Razno.) „Dopolnjeno je, delo naše je završeno.“ tako bi bili včeraj deželni poslanci lahko vskliknili, ko je deželni maršal zaključil deželni zbor. Povsem je bilo to zasedanje zeló trnjevo. Različnih mislij poslavljajo se poslanci ter se razhajajo do vseh končin domovine češke. Najveselejši so zapustili zbornico še Nemci s svojim levovim deležem spravnih točk. Lep dar prinašajo volilcem svojim: Razdeljenje deželnega kulturnega sveta.

A tudi Mladočehi se mogó radovati, ne sicer zaradi tega, da so morda kaj pridobili za svoje volilce, temveč zaradi tega, ker so baš v tem zasedanju zrastle, okrepili se in si s svojim uporom pridobili nekako zaupanje naroda. Ta dogodek je tem važnejši, ker se je dogodil pred volitvami v državni zbor.

Najslabeje so na tem še Staročehi. Zaradi svoje poštenosti in zvestobe, s katero so ostali mož-beseda, zgubili so popularnost, in to, dragi moji, v politiki dandanes pomeni — vse!

Trpkó so bili prevarjeni za svojo nesebičnost, da, za svojo požrtvovalnost želí so pri drugih strankah črno nehvaležnost. Danes, žal, stojé tu osamljeni. Vlada še migne ne s prstom v njih prospeh, in Nemci, kojim so Staročehi sami pomagali na noge, imajo zánje samo činiški posmeh! Nu, na svetu je zdaj itak sama nehvaležnost.

Jedini odkritosrčni prijatelji staročeske stranke so katoliški in konservativni življi, žal, da slednjih niso dostatno cenili in čislali. Da bi bili Staročehi že pred leti poslušali совет prirojenih prijateljev svojih, gotovo bi ne bili dospeli do položaja v kakoršnjem je danes staročeska stranka.

Pred durmi imamo državnozborske volitve; čudne misli navdajejo vsakega pravega rodoljuba, in brez dvojbe se bodo vršile pod vtisom baš završenega deželnozborskega zasedanja, in ta vtis gotovo ni preugoden. Izid državnozborskih volitev na Češkem trebalo bode vpisati na rovaš zadnjega deželnozborskega obdobja, in s tem je vse povedano.

Toda delati že zdaj politiške kombinacije in prorokovati o bodočem položaji na podlagi razpuščenega državnega zbora in o novem, bilo bi zamán, dasi bi ne bil dovoljen. Tudi zdaj se bode vino starega liberalizma pretakalo v nove posode, in še v te ne, temveč v stare poplaskane. V novem državnem zboru sestali se bomo zopet s starimi znanci.

rastek naše mlade lepoznavske literature ter pri- stavlja po „Novicah“, da nekatere dišejo tisto malo- dušnost, tisto obupnost, kakor je bila zadnja leta nekim bolehnim in nevernim nemškimi pesnikom v navadi.

S prerano umrlim Janez Volčičem in z vrlim P. Lad. Hrovatom sklene „Jezičnik“ pričujoči letnik. Kakor je prvi neumorno deloval na nabožnem polju slovenskega slovstva, tako je drugi ledino oral na slovničnem polju ter si v tem oziru nabral mnogo neminljivih zaslug. Tudi drugi Slo- venci želimo z „Jezičnikom“, da bi „križani in kronani“ P. Ladislav — v pokoju nepokojen — čvrsto deloval na slovstvenem polju slovenskem še mnogajeta leta.

Tako nam letošnji „Jezičnik“ po navadi svojih prednikov kratko in točno opiše šestnajst pisateljev slovenskih iz našega veka. Gotovo izjavljam le splošno željo slovenskih razumnikov, ako izražam nadejo, da naj bi prečastni gospod pisatelj dosedaj opisanim pisateljem priložil še mnogo drugih, da temu letniku sledí še mnogo novih „Jezičnikov“, da se še dolgo časa ne izpolni, kar gospod pisatelj pravi v predgovoru, „da le preživo čutim, da bom mnoge starejše knjižnike slovenske prepustiti moral krepkejši roki, da se po njej spopolni „Knjiga Slovenska“ vrlim pisateljem na čast, sloven- skemu narodu pa v korist“.

—n.

Nekaj bode sicer med njimi novih, in to je vse. Posreči se li grofu Taaffeju, združiti novo večino, to sam Bog vé. Kar se tiče Čehov, je grof Taaffe z razpuščenjem državnega zbora najslabše ustrel- gel Staročehom.

Češki narod stoji pred otvorjenjem deželne iz- ložbe. Po završenem deželnozborskem zasedanju lotil bi se bil brez razločka strank jedne misli dostojnega izvršenja izložbe. Med letom bi se bila mišljenja Starih in Mladih precéj unesla, kontrasti pomirili, protivni politiški nazori poravnali, in gotovo bilo bi i na strani Nemcev nastalo boljše mnenje, in v jeseni bi bili volili v državni zbor z mirnejšimi čuti.

Hitro razpuščenje državnega zbora ustreglo je še najbolj radikalnim življem. Mladočehi bodo trosili med ljudstvom mnenje, da se je to zgodilo zaradi njih.

V poslednji dóbi bilo je očividno, da se grofu Taaffeju — mudi. Mudila se mu je sprava, hitel je z razpustom državnega zbora, in hitro bode zopet sklican nov državni zbor. Kaj neki to pomeni? Ven- dar ne vnanji vplivi iz Berolina?

Prebivalcev je na podlagi ljudskega štetja z dné 31. decembra leta 1890 brez vojaške posadke: 176.649 oseb, in se je torej tekom desetih let po- množilo za 6128 oseb. Prihodnji teden se bode ob- javila gledé ljudskega štetja rubrika „občevalni jezik“. Da vse ne bode v redu, je očividno, ako se pomisli, kako nesramno in nasilno so postopali v tem oziru tukajšnji Nemci in židje proti svojemu služabništvu, katere so vse zapisali za pristne — Švabe.

Novi praški rabelj namesto pokojnega Pipergerja se imenuje — Leopold Wohlschläger in je rodom iz Hrvatske. Kupil si je pristojstvo do neke nemške občine na severnem Češkem in je v nedeljo kot avstrijski državlján prisegel pri c. kr. policijskem ravnateljstvu.

Gledé mestne kanalizacije so izgotovljeni vsi dotični načrti; dalje bode mesto zgradilo lepo palačo za češko slovansko trgovsko akademijo. — Za Pa- lackega spomenik se je doslej nabralo 29.699 gld. Začasni leseni most tik podrtega Karlovega mostú izročil se bode javnemu prometu prihodnji teden, in je s popraviljanjem zidanega vred stal 113.190 goldinarjev.

Konečno še malo dogodbico, ki spada kakor tožen kontrast v to velikomestno predpustno rajanje. Meseca oktobra lani stal je pred praškimi porotniki posestnik Jan Peterka, sedemdesetletni starček, ko- jega so lastni otroci tirali pred sodišče zaradi go- ljufije. Peterka namreč ni hotel svoji hčeri dati 360 goldinarjev, koji so še manjkali njeni doti v znesku — 10.000 gld. Zet ga nato toži; starček pa priseže, da ni dolžan ničesar več; in vsled tega sta zet in hči starca ovadila kazenskemu sodišču. Porotniki so obsodili Peterko zaradi goljufije v svoti 300 gld. na tri mesece hudega zaporá. Nesrečni starček je sicer nastopil kazen, toda žalost nad nehvaležnostjo lastne krvi in sramota izpodkopali ste také zdravje njegovo, da je poslednje dni umrl — v zaporu, iz kojega bi bil prišel prihodnji teden.

Književnost.

Tekel ali pravična tehtnica božja.

Spisal Slovincem za novo leto 1891 kanonik dr. Iv. Križanič v Mariboru.

V našem papirnem času ali stoletju, kakor slove fraza, človeka veseli, če kaj poštenega v roke dobi. In to je ravno knjižica, katere napis sem postavil čelu tem vrsticam. Spisal jo je nam veleč. gospod kanonik in profesor, kateri je itak že znan Sloven- cem. Družabniki sv. Mohora družbe dobili so od njega lani poleg drugega izvršten potopis: „Čtiri- najst dni širom sveta“ (Večernice), v katerem nam je lepo opisal svoje potovanje, katero je osolil z do- brimi nauki, „poštupal“ z zdravo šalo in tudi malo popoprál s pošteno satiro. Za novo leto podaja pa nam drugi prašek ali kakor po drugod govoré, „štupo“, kot nadaljevanje lanskega. Tako sam piše „Zdravnik“, pa ne zapisuje vsem bolnim enako močnih zdravil. Tistih namreč, pri katerih se je bo- lezen že globlje ukoreninila, se medlo zdravilo ne prime; njim ga je treba bolj na debelo napisati. Mogoče da zdravilo, katero sem vam lani za novo leto zapisal in katero vam je „Bela žena“ dajala, komu ne bi bilo pomagalo ter se pokazalo premedlo. Letošnje zdravilo naj bo tedaj nekoliko močnejše. Komur je kaj mar za zdravje in — večno življenje, bode rad jemal. „Predgovor“.

V poljudni, prijetni pisavi pripoveduje potem gospod pisec sodbo. Najpoprej posebno sodbo in potem občo sodbo na sodnji dan. Iz vsake vrstice njegove vidiš njegovo izvedenost in dar poljudnega pripovedovanja. Vsaki vzgled iz vsakdanjega življenja ali iz življenja svetnikov ali iz zgodovine cerkvene ali posvetne, kakor tudi mesta iz sv. pisma „pri- tisne“ na svoje mesto, da se mu prav dobro poda. Kedor knjižico vzame v roke, ne bo je odložil rad, dokler je ne prebere do kraja, tako zajemljivo je pisana. In lahko rečemo, da vsem tukaj podaja zares grenko zdravilo — na sladkorju mikavnega pripove- dovanja.

Jezik ni več tako domač „guč“, je boljši, kakor v „Žlahtni rozgi iz slovenskih gorí“, „Beli ženi“. Vendar še ga pačijo neke malenkosti: „služebnik, den, očivesno, ranjcega, ranjkiga, najgorše — pri Slovenceh navadno — najlepše, dočim in dokler“, „kolena se trkajo m. so trepetala“. Toda to ne jemlje knjižici veljave, samo oddaja pisca, iz kate- rega je kraja. In kako ne bi, — vsaj so še prvaki apostolov Petra naenkrat spoznali, ko je spregovoril — da je Galilejec.

Kar č. g. pisatelj piše na str. 12, 13, ne bi želeli v knjižici, namenjeni ljudstvu. Mi smo misli monsign. Segur-a, kateri piše (Vid. Hölle str. 15) Dr. Raymund Diokres: „Im Leben des heil. Bruno, des Stifters des Carthäuserordens, findet man eine Thatsache, welche durch die gelehrten Bollandisten gründlich geprüft worden ist und welche auch der strengsten Kritik alle Zeichen geschichtlicher Wahr- heit darbietet; eine Thatsache, deren kleinste Um- stände von den Zeitgenossen der dabei theiligten Personen genau aufgezeichnet wurden und die einen der bedeutendsten religiösen Orden in's Leben rief etc.“ Kajpada to ne spremeni veljave „Tekela“, kateri še je le tako vreden. Zakaj ž njim si lahko kupiš — nebesa, če pametno jemlješ zdravila, ka- tera ti predpisuje več dohtar. Dvajset novcev lahko že vtrpiš, bolje je še, če si pet knjižic naročiš in cel „rajniš“ sv. Cirila in Metoda tiskarni pošlješ v Maribor. Dobra stvar se sicer sama hvali, vendar mislim, da bo ta knjižica tudi vsakemu duhovniku dobro došla. Želim, da bi jo čital vsaki Slovenec s pazljivostjo, kakor sem jaz, in da bi se nas vsakega prijele besede pisateljeve, ki piše (10): „Če namreč o pravem času oceniš besedo „Tekel“, takrat boš pač tekel pred grehom in se trudil za dobra dela, da odtečeš strašni sodbi božji.“ V kar Bog pomози! Kamniški.

Dnevne novice.

(Državnozborske volitve.) Z Dunaja smo da- nes prejeli naslednji telegram: Grof Hohen- wart zopet kandidira za državni zbor, kar smatrajo sploh kot ugodno zna- menje političnega položaja.

(† Prof. Wurner.) Preteklo soboto, dné 31ega januvarija, je v Gradcu v bolnišnici umrl bivši prof. g. Mihael Wurner. Rojen v Ljubljani 30. decembra 1829 je po dovršenih gimnazijskih in bogoslovnih šolah šel na Dunaj v modroslovje, opravil preskušnjo iz fizike in matematike, bil nekaj časa suplent v Varaždinu, potem v Ljubljani, od l. 1862. potrjen učitelj v Kranju in od l. 1869 spet na gimnaziji v Ljubljani. Leta 1888. je obolel nekako na duhu, poprosil pokojnine, in ž njo vred prejel tudi naj- višje priznanje za svoje večletno marljivo učiteljsko delovanje. Leta 1862. je kot pomožni učitelj na ljubljanski gimnaziji slovensko spisal v letno izvestje „Nekaj o toči“ str. 17 — 22, in l. 1872 „Nieder- schlags-Verhältnisse Oberkrains aus den Beobachtun- gen der Jahre 1864 — 1869, dargestellt von Prof. M. Wurner. Jutri v sredo bodo ob osmih učenci obeh gimnazij imeli za ranjkega skupno sv. mašo. Mno- gim nekdanjim učencem in znancem bodi priporo- čen v spomin!

(Preč. g. o. Evstahij Ozimek) je praznoval vče- raj, kakor smo že sporočili, petdesetletnico svoje samostanske oblube. Tem povodom je bil od pre- vzvišenega knezoškofa imenovan knezoškofijskim konzistorijalnim svetovalec. Daljši dopis objavimo jutri, ker nam danes primanjkuje prostora.

(Volilno gibanje.) Povsod se je že pričelo ži- vahno volilno gibanje. Tako so imeli volilni shod včeraj v Sali v podklosterski župniji na Koroškem za občine: Zrelec, Radišče in Medgorje. Želimo, da bi koroški narodnjaki bili srečni pri volitvah. — Dné 27. m. m. je priredilo volilni shod goriško ka- toliško-politično društvo. Bivši državnozborski posla- nec, stolni prošt msgr. Jordan, je bil proglašen

kandidatom za kmečko skupino laškega oddelka Goriške. — Včeraj je imel volilni shod v Slatini bivši državni poslanec velečast. g. dr. Gregorec. Kakor se nam brzojavlja, zbralo se je mnogo volilcev, ki so pritrdjevali programu, ki sestoji iz teh točk: Sklepi slovenskih poslancev na ljubljanskem shodu, kmečke zbornice, starostno oskrbovanje kmečkih poslov in vinarjev, versko-narodna šola.

(Potrjena deželna postava.) Presvetli cesar je potrdil od deželnega zbora štajarskega skleneni postavni načrt o funkcijskih dokladah za voditelje jednorazrednih javnih ljudskih šol.

(Tiskarsko društvo za Kranjsko) imelo je minolo soboto zvečer v „Knežjem dvorcu“ svoj občni zbor, katerega se je vdeležilo 38 članov; tri novomeške je zastopal predsednik g. Breskvar. O društvenem gospodarstvu smo že poročali. Društveni zaupni zdravnik ostane gosp. dr. Jos. Drč. V odbor so bili izvoljeni vsi dosednji odborniki, in sicer gg.: L. Breskvar, predsednik; Fr. Hribar ml., namestnik; V. Arselin, blagajnik; J. Pavliček in H. Sperling, perovodji; K. Nigrin in A. Sterlekar, knjižničarja; za preglednike gg.: Ban, Zwatz in Marolt. Konečno je obveljal predlog, da se priredi predpustna veselica, pri koji prvokrat javno nastopi pevski klub „Svobodna Tipografija“.

(K ljudskemu štetju.) Drugi (šentjakovski) oddelek ljubljanskega mesta šteje 6404 prebivalce, ki se tako-le razdelé: Francovo nabrežje 6 hiš, 17 strank, 25 moških, 43 ženskih, sploh 68, l. 1880. 82. Ulice na Grad 12 hiš, 72 strank 459 moških, 177 ženskih, sploh 636, l. 1880. 744. Gruberjeva cesta 6 hiš, 18 strank, 53 moških, 47 ženskih sploh 100, l. 1880. 81. Hrenove ulice 18 hiš, 94 strank, 373 moških, 211 ženskih, sploh 584, l. 1880. 523. Karlovska cesta 22 hiš, 114 strank, 213 moških, 354 ženskih, sploh 567, l. 1880. 569. Ključavničarske ulice 5 hiš, 12 strank, 33 moških, 39 ženskih, sploh 72, l. 1880. 84. Krojaške ulice 6 hiš, 18 strank, 48 moških, 42 ženskih, sploh 90, l. 1880. 110. Merosodne ulice 1 hiša, 9 strank, 12 moških, 18 ženskih, sploh 30, l. 1880. 34. Mestni trg 22 hiš, 117 strank, 279 moških, 386 ženskih, sploh 665, l. 1880. 649. Pred prulami 8 hiš, 14 strank, 39 moških, 40 ženskih, sploh 79, l. 1880. 65. V rebri 7 hiš, 43 strank, 95 moških, 92 ženskih, sploh 187, l. 1880. 195. Ribje ulice 3 hiše, 6 strank, 13 moških, 17 ženskih, sploh 30, l. 1880. 36. Rožne ulice 20 hiš, 121 strank, 209 moških, 306 ženskih, sploh 515 l. 1880 492. Sodarska steza 2 hiše, 12 strank, 18 moških, 26 ženskih, sploh 44, l. 1880. 47. Stari Trg 27 hiš, 181 strank, 344 moških, 488 ženskih, sploh 832, l. 1880. 828. Starinarska steza 1 hiša, 5 strank, 6 moških, 14 ženskih, sploh 20, l. 1880. 22. Sv. Florijana ulice 44 hiš, 226 strank, 365 moških, 556 ženskih, sploh 921, l. 1880. 974. Sv. Jakoba nabrežje 1 hiša, 3 stranke, 7 moških, 9 ženskih, sploh 16, l. 1880. 9. Sv. Jakoba Trg 9 hiš, 57 strank, 80 moških, 150 ženskih, sploh 230, l. 1880. 274. Spitalske ulice 6 hiš, 35 strank, 68 moških, 86 ženskih, sploh 154, l. 1880. 169. Tesarske ulice 1 hiša, 12 strank, 31 moških, 28 ženskih, sploh 59, l. 1880. 46. Pod trančo 1 hiša, 9 strank, 21 moških, 28 ženskih, sploh 49, l. 1880. 38. Truberjeve ulice 2 hiše 20 strank, 36 moških, 46 ženskih, sploh 82, l. 1880. 97. Vožarski pot 3 hiše, 11 strank, 25 moških, 28 ženskih, sploh 53, l. 1880 29. Zvezdarske ulice 2 hiše, 4 stranke, 17 moških, 14 ženskih,

sploh 31, l. 1880. 32. Zvonarske ulice 5 hiš, 14 strank, 32 moških, 25 ženskih, sploh 57, l. 1880. 61. Žabjak 10 hiš, 58 strank, 86 moških, 147 ženskih, sploh 233, l. 1880 241. Skupno 250 hiš, 1302 strank, 2987 moških, 3417 ženskih, sploh 6404, l. 1880. 6531.

(Novo Mesto) šteje 1965 prebivalcev; pred desetimi leti je imela dolenska metropola 2066 prebivalcev. Da se je število zmanjšalo, vzrok je ta, ker je odšlo 111 vojakov in kaznjencev.

(Na Goriškem) se bodo vršile državnozborske volitve za skupino slovenskih kmečkih občin dne 4. marca, in sicer volijo volilni možje sodniških okrajev Gorica, Kanal in Ajdovščina v Gorici, sodniških okrajev Tolmin in Cerklje v Tolminu, bolškega okraja v Boleu, sežanskega in komenskega okraja v Sežani enega poslanca. Isti dan bodo volile kmečke občine sodniških okrajev Gradišče, Kormin, Červinjan in Tržič v Gradišču tudi enega poslanca. Tretjega poslanca volijo dne 8. marca mesta in trgi s kupčijsko in obrtniško zbornico. Četrtega poslanca volijo dne 9. marca veliki posestniki cele dežele.

(Alfred grof Coronini) se je pridružil dobrotnikom slovenske mladine in podaril za vzdrževanje „Sloginih“ učnih zavodov na Goriškem 100 gld.

(Episkopovina Gradec) je ob novem letu, kakor povzamemo iz dotičnega imenika, imela deset okrožnih dekanov, iste obsežajo 44 dekanov, 266 far, 16 vikarijatov, 50 lokalnih kuracij, 36 beneficijev, 4 lokalne kapelanije, 356 kapelanij. Skupno število „petrincev“ ali svetških (663) in redovnih (344) duhovnikov je 1007, ostalih katolikov pa 808.233 duš. Samostanov moških je 21, a ženskih 70. od zadnjih so sestre-usmiljenke po 51 krajih, šolske sestre pa učijo v 17 šolah.

Telegrami.

Slatina, 3. februarja. Včeraj izredno veliko volilcev navdušeno pritrdjevalo programu dr. Gregorca. Program obseza točke: Sklepi slovenskih poslancev na shodu v Ljubljani, kmečke zbornice, starostno oskrbovanje kmečkih poslov in vinarjev, versko-narodna šola.

Dunaj, 2. februarja. Več listov je imenovalo ministra Pražaka kandidata čeških volilcev in društev za državnozborski mandat drugega dunajskega okraja. Baron Pražak je prosil dotični odbor, naj opusti njegovo kandidaturo.

Dunaj, 3. februarja. Čevljarji štrajkajo po vseh tovarnah. Število štrajkujočih znaša

12000. Pogajanje z delodajalci utegne biti vspešno.

Lviv, 31. januarja. Osrednji volilni odbor Mladorusinov opominja Rusine, naj s Poljaki vkupno postopajo.

Beli Grad, 1. februarja, zvečer. Državni svetnik Milosavljević je definitivno imenovan za ministra notranjih zadev; sicer je vlada neizpremenjena.

Rim, 3. februarja. Kralj se je dopoldne posvetoval z Zanardellijem.

Pariz, 3. februarja. Znani morilec Eyraud je bil zjutraj usmrčen.

Pariz, 3. februarja. Povodom otvorjenja francoskega državnega zbora izdal je kardinal Lavigerie na algijsko duhovništvo pastirski list, v katerem zaukazuje molitev za francoski državni zbor; priporoča, naj se osnuje velika katoliška zveza, ki bo republikansko vlado odobraval ter katoliško delovanje ločila od onega starih strank.

Piccoli-jeva esenca za želodec
je želodec okrepčujoče, razmečujoče, zlato žilo (hemoroidi) in gliste odpravljajoče zdravilno sredstvo. Steklenica velja 10 kr. (4)

Vsak slovenski gospodar,

ki še ni naročen na ilustriran gospodarski list „Kmetovalec“ s prilogo „Vrtnar“, pošlje naj svoj naslov c. kr. kmetijski družbi v Ljubljano, katera mu dopiše prvo številko brezplačno, in iz katere more izpredvideti, da je list neobhodno potreben za vsakega naprednega slovenskega gospodarja. (4)

Vremensko sporočilo.

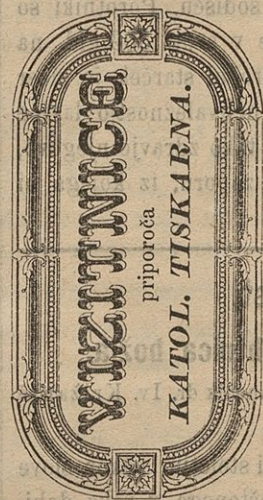
Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mil
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
31. 7. u. jut.	749.0	—15.0	brezv.	megla	
1. 2. u. pop.	749.1	—7.6	sl. jzap.	jasno	0.00
9. u. zveč.	747.9	—11.0	brezv.	„	
7. u. jut.	746.6	—14.8	brezv.	megla	
1. 2. u. pop.	744.3	—8.0	sl. zap.	jasno	0.00
9. u. zveč.	744.6	—11.8	brezv.	„	

Srednja temperatura obeh dni —11.5°, in —11.3°, oziroma za —10.4° in —10.2° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	91 gld 50 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ 16% „	91 „ 50 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	108 „ 90 „
Papirna renta, davka prosta	102 „ 20 „
Akcije avstr.-ogorske banke	998 „ — „
Kreditne akcije	306 „ — „
London	114 „ 10 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 04 „
Cesarski cekini	5 „ 41 „
Nemške marke	56 „ 10 „

Sargova glicerina zobna crema.

Izvrstno sredstvo za lepe svetle zobe.

Po kratki rabi neobhodno potrebno sredstvo za čiščenje zob.

Kalodont.

Od zdravstvenega urada potrjeno.

Prav prilično na popotovanji. Dišeče okrepčevalno.

Neškodljivo celo za najnežnejše zobe.

V Nemčiji, Franciji itd. se rabi že z največjim vspehom, nadalje na dvorih, v najvišjih krogih, kakor tudi v navadni družini.

Dobiva se v lekarnah in parfumerijah itd. Komad 35 kr. (16)

Št. 1572.

Razglas.

Visoko c. kr. deželno predsedstvo v Ljubljani določilo je na podlagi Najvišjega patenta z dne 23. t. m., s katerim so razpisane

splošne nove volitve državnih poslancev,

za volitev poslancev mest in trgov

dan 5. marca letos.

Z ozirom na § 25 zakona z dne 2. aprila 1873, drž. zak. št. 41, se torej javno naznaja, da je imenik volilcev za volitev enega državnega poslanca, ki ga bo voliti deželnemu stolnemu mestu Ljubljani, že sestavljen in bo razgrnen od 3. do 10. februarja letos v pregled.

Ugovore zoper ta imenik vložiti je tukaj najpozneje do zadnjega prej določenega dneva t. j. do vštete 10. februarja letos.

Volilne izkaznice poslane se bodo gospodom volilem na dom, tisti pa, katerim bi se iz katerega koli vzroka izkaznice vsaj 24 ur pred volitvenim dnevom ne vročile, naj se za-nje oglašé pri podpisnem mestnem magistratu.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 28. januarja 1891.

ZAHVALA.

Za vsestransko sočutje m-d boleznijo in ob smrti ter za milogobrojno vdeležbo pri pogrebu nepozabljivega jim soprega, oziroma očeta, tasta in starega očeta, gospoda

Mateja Pirc-a,

trgovca in posestnika,

izražajo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, posebej pa še slavnej kranjskeji čitalnici, slavnej požarneji brambi, prečastiti duhovščini, častitim gospodom pevcem, slavnemu uradništvu, gospodu c. kr. notarju Globočniku in vsem darovateljem mnogobrojnih, krašnih vencev najpristrénejšo zahvalo

V Kranji, dne 2. februarja 1891

žalujoči ostali.

(1)